

Agencija za sprječavanje korupcije
Broj: 03-01-102/17 - II

Podgorica, 30. 03. 2018. godine

Na osnovu člana 54 u vezi sa članom 44 stava 2 i člana 72 Zakona o sprječavanju korupcije („Sl.list CG“, br.53/14), dana 25.10.2017. godine, Agencija za sprječavanje korupcije, po službenoj dužnosti, pokrenula je postupak za utvrđivanje ugrožavanja javnog interesa i shodno navedenom daje

MIŠLJENJE

Utvrđeno je ugrožavanje javnog interesa u organu vlasti – javnom preduzeću za nacionalne parkove Crne Gore, organizacione jedinice – Nacionalni park „Prokletije“, a povodom postupka oglašavanja slobodnog radnog mjesta posredstvom Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, po javnom oglasu objavljenom dana 4.8.2017. godine, za radno mjesto direktora/ice Nacionalnog parka „Prokletije“, opština Plav, na neodređeno vrijeme, jedan izvršilac, u kojem postupku je izabrana kandidatkinja koja nije ispunjavala posebni uslov za zasnivanje radnog odnosa - radno iskustvo od najmanje tri godine.

Obrazloženje

Dana, 27.11.2017. godine, Agencija za sprječavanje korupcije je, ex officio, na osnovu sopstvenih saznanja, u skladu sa odredbom člana 54 Zakona o sprječavanju korupcije, pokrenula postupak o ugrožavanju javnog interesa koje upućuje na postojanje korupcije u javnom preduzeću za nacionalne parkove Crne Gore. Sumnja na postojanje ugrožavanja javnog interesa, ustanovljena je na osnovu medijskog članka objavljenom u dnevnom listu „Vijesti“, dana 23.11.2017. godine i pregledom veb sajta Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, na kojem je objavljen sporni oglas.

Prema navodima iz članka dnevnog lista „Vijesti“ od 23.11.2017. godine, javno preduzeće za nacionalne parkove Crne Gore objavilo je javni oglas za slobodno radno mjesto direktora Nacionalnog parka Prokletije u trajanju od 4.8. do 14.8.2017. godine i da se u pogledu radnog iskustva zahtijeva 36 mjeseci. Takođe, u ovom članku je

Pregledom veb sajta Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, utvrđeno je da je objavio javni oglas za radno mjesto direktora nacionalnog parka „Prokletije“ na određeno vrijeme – 12 mjeseci, u trajanju od 4.8. do 14.8.2017. godine, uslovi koji kandidati moraju ispunjavati da bi aplicirali su sljedeći: u pogledu zanimanja diplomirani ekonomista, diplomirani pravnik ili diplomirani inženjer šumarstva, potrebno radno iskustvo za navedeno radno mjesto je 36 mjeseci.

Iz izjašnjenja ovlašćenog predstavnika JP za nacionalne parkove Crne Gore, br.01-3486 od 11.12.2017. godine, (koje izjašnjenje je Agencija zatražila dana 6.12.2017.godine), proizilazi da su Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji JP preduzeća za Nacionalne parkove, za radno mjesto direktora NP „Prokletije“ predviđeni sljedeći uslovi: visoka stručna sprema – ekonomski, pravni, šumarski, poljoprivredni, prirodno – matematički, filozofski fakultet, fakultet za poslovni menadžment, fakultet političkih nauka, arhitektonski fakultet, sa tri godine radnog iskustva. Izabrana kandidatkinja je za oglašeno radno mjesto podnijela svu neophodnu dokumentaciju: diplomu i dokaze o potrebnom radnom iskustvu – kopiju radne knjižice, kao i uvjerenja o volonterskom radu i ljekarsko uvjerenje.

Uprava za inspekcijske poslove – Odsjek za inspekciju rada je dana 5.2.2018.godine dostavila je Agenciji dopis broj 0204/1-70/1, kojim je obavijestila Agenciju da je inspekcijskim nadzorom u JP za nacionalne parkove Crne Gore utvrđeno da je subjekt nadzora sa I.P.R. zaključio ugovor o radu na određeno vrijeme, u trajanju od 12 mjeseci, sa punim radnim vremenom, na radnom mjestu direktorice NP „Prokletije“, počev od 21.9.2017. godine. I. P. R. nije ispunjavala posebne uslove predviđene aktom o sistematizaciji jer nije imala neophodne tri godine radnog iskustva, pa je inspektor rada ukazao subjektu nadzora na navedeno i naložio mu da ukloni konstatovanu nepravilnost. Nakon toga, poslodavac je postupio po ukazivanju inspektora rada na način što je otkazao ugovor o radu direktorici NP Prokletije I. P. R., čime je imenovanj prestao radni odnos, što je konstatovano kontrolnim zapisnikom broj 0204/351/1 od 25.1.2018. godine, čime je okončan inspekcijski nadzor od strane postupajućeg inspektora. U prilogu su dostavljeni zapisnici o izvršenom inspekcijskom nadzoru i to: zapisnik br.0204/1-351 od 25.12.2017. godine i zapisnik broj 0204/1-351/1 od 25.1.2018. godine.

Ispitni postupak

U cilju pravilnog i potpunog činjeničnog utvrđenja, Agencija je u ispitnom postupku provela kao dokaze dokumentaciju dostavljenu od strane ovlašćenog predstavnika javnog preduzeća za nacionalne parkove Crne Gore - direktora E.K. (koju dokumentaciju je Agencija dopisom zatražila dana 6.12.2017. godine) i to: statut JP za nacionalne parkove Crne Gore od 9.5.2011. godine, pravilnik o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u JP za Nacionalne parkove Crne Gore od 1.6.2017. godine, odluku JP Nacionalni parkovi Crne Gore, br.01-2548 od 20.9.2017. godine, ugovor o radu br.01-2555 od 21.10.2017. godine (zaključen između JP za nacionalne parkove Crne Gore i I. P. R.), kopiju radne knjižice br.185/2009 od 12.8.2009. godine, prijavu o slobodnom radnom mjestu od 1.8.2017. godine, uvjerenje o položenom stručnom ispitu za rad u državnim organima na ime R. I., izdato od strane Ministarstva pravde Crne Gore od 26.6.2014. godine, kopiju lične karte, potvrdu poljoprivredne apoteke „Voćar“ iz Plava od 6.6.2014. godine, potvrdu o volontiranju nevladinog udruženja „Klaster za turizam“ od 3.10.2016. godine, uvjerenje Osnovnog suda u Podgorici Ku.br.21/2017 od 9.1.2017. godine, prijavu kandidatkinje I. P. na oglas od 8.8.2017. godine i Curriculum Vitae, uvjerenje o zdravstvenom stanju br.242/239 od 3.8.2017. godine, diplomu postdiplomskih specijalističkih akademskih studija Biotehničkog fakulteta Univerziteta Crne Gore br.9 od 1.11.2013. godine, kao i dokumentaciju dostavljenu od strane Uprave za inspekcijske poslove – Odsjek za inspekciju rada, zapisnik o izvršenom inspekcjskom nadzoru, br.0204/1-351 od 25.12.2017. godine Uprave za inspekcijske poslove – Odsjek za inspekciju rada i zapisnik o izvršenom kontrolnom inspekcjskom nadzoru broj 0204/1-351/1 od 25.1.2018. godine.

Iz Statuta javnog preduzeća za nacionalne parkove Crne Gore od 9.5.2011. godine, proizilazi da su unutrašnje organizacije ovog preduzeća: Nacionalni park „Biogradska gora“, Nacionalni park „Durmitor“, Nacionalni park „Lovćen“, Nacionalni park „Skadarsko jezero“ i Nacionalni park „Prokletije“. Direktor preduzeća se, na predlog resornog Ministarstva, imenuje na period od četiri godine i može biti ponovo imenovan. Pored opštih uslova utvrđenih zakonom, direktor preduzeća mora ispunjavati i sljedeće posebne uslove: da ima visoku stručnu spremu, da ima najmanje tri godine radnog iskustva i da posjeduje stručne i organizatorske sposobnosti.

Pravilnikom o unutrašnjoj sistematizaciji i organizaciji radnih mjesta broj 01-1459 od 14.6.2017. godine, u ovom javnom preduzeću, za Nacionalni park „Prokletije“,

sistematizovano je radno mjesto direktora sa uslovima: visoka stručna sprema - ekonomski, pravni, šumarski, poljoprivredni, prirodno - matematički, filozofski fakultet, fakultet za poslovni menadžment, fakultet političkih nauka i arhitektonski fakultet, sa tri godine radnog iskustva. Opis poslova radnog mjesta direktora sastoji se u rukovođenju radom organizacione jedinice, tj. rukovođenju radom svim službama koje obavljaju poslove za potrebe nacionalnog parka; izradi planova i programa upravljanja Nacionalnim parkom i praćenje i izvještavanje o njihovoj realizaciji; odgovornosti za rad Nacionalnog parka; predlaganju mjera poboljšanja i unapređenja službi nacionalnog parka; učestvovanju u sprovođenju Planova i Programa upravljanja NP; podnošenju izvještaja, informacija i davanju predloga mjera zaštite, unapređivanja i korišćenja dobara Nacionalnog parka; učestvovanju u unapređivanju saradnje sa međunarodnim organizacijama i lokalnim zajednicama; aktivnom učestvovanju u radu Stručnog kolegijuma; obavljanju poslova u okviru prenijetih ovlašćenja i odgovornost za njihovo izvršavanje; izvršavanju naloga direktora Preduzeća i vršenju svih drugih poslova iz djelokruga rada po nalogu direktora Preduzeća kome odgovara za svoj rad i radnika Nacionalnog parka.

Čitanjem dokumentacije na ime I. P. R., utvrđeno je da je imenovana završila postdiplomske studije Biotehničkog fakulteta Univerziteta Crne Gore, 17.7.2009. godine, i stekla stepen specijaliste (Spec.Sci) zaštite bilja, da je dana 24.6.2014. godine položila stručni ispit za rad u državnim organima, a dana 15.10.2014. godine zasnovala radni odnos u Sekretarijatu za opštu upravu i društvenu djelatnost, u trajanju od 12 mjeseci, na radnom mjestu savjetnika, specijalista zaštite bilja, koje radno iskustvo je upisano kao radni staž u radnu knjižicu, koja se smatra javnom ispravom shodno odredbi člana 169 stava 2 Zakona o radu. Takođe, iz potvrde poljoprivredne apoteke „Voćar“ iz Plava od 6.6.2014. godine, proizilazi da je imenovana, u vremenskom periodu od 15.3.2011. do 17.4.2014. godine volontirala u navedenoj poljoprivrednoj apoteci (tri godine i jedan mjesec), dok iz potvrde o volontiranju nevladinog udruženja „Klaster za turizam“ od 3.10.2016. godine, proizilazi da je imenovana volontirala u navedenom nevladinom udruženju u vremenskom periodu od 1.6.2015. do 3.10.2016. godine (jednu godinu i četiri mjeseca).

Iz zapisnika o izvršenom inspekcijskom pregledu Uprave za inspekcijske poslove – Odsjeka za inspekciju rada, broj 0204/1-351 od 25.12.2017. godine, proizilazi da je navedenog dana izvršen vanredni inspekcijski nadzor u javnom preduzeću za nacionalne parkove – Podgorica, kojem je prisustvovao direktor E. K.

Predmet kontrole je bilo zapošljavanje direktorice nacionalnog parka „Prokletije“ I. P. R. Navodi se da je prilikom inspekcijskog nadzora ustanovljeno da je poslodavac zaključio ugovor o radu na određeno vrijeme, u trajanju od 12 mjeseci, sa punim radnom vremenom, na radnom mjestu direktorica NP Prokletije, sa I. P. R., koja je od dokumentacije priložila ugovor o volontiranju zaključen dana 15.3.2011. godine, sa poljoprivrednom apotekom „Voćar“ sa sjedištem u Plavu, radi stručnog usavršavanja P.I., spec.zaštite bilja, u trajanju od 15.3.2011. do 17.4.2014. godine; ugovor o volontiranju zaključen dana 1.6.2015. godine, sa NVU „Klaster za turizam“ Plav, Racina b.b., radi stručnog usavršavanja P. I., specijalista zaštite bilja, u trajanju od 1.6.2015. do 30.10.2016. godine. Potvrda od 6.6.2014. godine da je P. I. spec.zaštite bilja, u trajanju od 15.3.2011. do 17.4.2014., volontirala kao savjetnik u poljoprivrednoj apoteci „Voćar“ Plav. Potvrda od 3.10.2016. godine da je P.I. spec.zaštite bilja, u trajanju od 1.6.2015. do 3.10.2016. godine, volontirala u nevladinom udruženju „Klaster za turizam“ Plav, na poslovima zaštite životne sredine.

Ovlašćeni inspektor je ustanovio da I. P. R. ne ispunjava posebne uslove predviđene aktom o sistematizaciji, jer je organizator volonterskog rada bilo lice koje ne ispunjava uslove iz člana 5 Zakona o volonterskom radu čiji osnovni cilj nije sticanje ili raspodjela dobiti, zbog čega se volonterski rad obavljen kod takvog privrednog subjekta ne priznaje kao radno iskustvo, te shodno tome imenovana nema neophodne tri godine radnog iskustva, kao uslov za zasnivanje radnog odnosa. Inspektor rada je ukazao nadležnom organu subjekta nadzora da otkloni utvrđenu nepravilnost nastalu zaključenjem ugovora o radu sa imenovanom, na radnom mjestu direktorica NP Prokletije jer ne ispunjava posebne uslove predviđene zakonom, drugim propisima i aktom o sistematizaciji, u roku od 7 dana. Subjekt nadzora je izjavio da je saglasan i ne zahtijeva donošenje rješenja.

Iz zapisnika o izvršenom kontrolnom inspekcijskom pregledu, broj 0204/1-351/1 od 25.1.2018. godine, proizilazi da je odgovorno lice poslodavca donijelo rješenje o otkazu ugovora o radu direktora Nacionalnog parka „Prokletije“, broj: 03-203 od 24.1.2018. godine kojim je otkazan ugovor o radu broj 01-2555 od 21.9.2017. godine, direktorice Nacionalnog parka „Prokletije“ I. P. R., sa danom 24.1.2018. godine, čime je otklonjena nepravilnost utvrđena zapisnikom broj 0204/1-351 od 25.12.2017. godine. Inspektor rada za oblast radnih odnosa i zapošljavanja, P. N., donio je zaključak o obustavi postupka jer je poslodavac otklonio nepravilnosti u ostavljenom roku po ukazivanju iz zapisnika broj 0204/1-351 od 25.12.2017. godine. Primjedbi na sprovedeni postupak inspekcijskog nadzora, ponašanje inspektora i tačnosti utvrđenog činjeničnog stanja nije bilo.

UTVRĐENE ČINJENICE:

Na osnovu izjašnjenja, dostavljene i pribavljene dokumentacije, utvrđeno je sljedeće:

- Dana, 4.8.2017.godine - objavljen je javni oglas za radno mjesto direktora/ice Nacionalnog parka „Prokletije“, na određeno vrijeme od 12 mjeseci, za jednog izvršioca;
- Oglas je bio aktivan deset dana: od 4.8.2017. do 14.8.2017. godine;
- Pod uslovima za apliciranje na citiranom oglasu navedeni su: 36 mjeseci radnog iskustva, visoka stručna sprema, ekonomski, pravni, šumarski, poljoprivredni, prirodno - matematički, filozofski fakultet, fakultet za poslovni menadžment, fakultet političkih nauka i arhitektonski fakultet – koji uslovi su i predviđeni Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta za navedeno radno mjesto. Provjera radnih sposobnosti nije bila predviđena;
- Na sporni oglas prijavljeno je sedam kandidata: L. A., M. J., Š. V., B. R., R. E., I. H. i I. P. R., koja je odlukom direktora JP za nacionalne parkove Crne Gore, broj 01-2548 od 20.9.2017. godine, izabrana za radno mjesto direktora Nacionalnog parka Prokletije, na određeno vrijeme od 12 mjeseci;
- Izabrana kandidatkinja je u vrijeme podnošenja prijave na oglas navela kao radno iskustvo 5 godina i 5 mjeseci radnog iskustva, sa stečenom visokom stručnom spremom – završenim biotehničkim fakultetom, Univerziteta Crne Gore, 2005-2009 godine, specijalista zaštite bilja, 2009-2010, sa prosječnom ocjenom 8,59; magistrant na navedenom fakultetu;
- Inspekcija rada je u inspekcijskom nadzoru, dana 25.12.2017. godine, utvrdila da I. P. R. ne ispunjava posebne uslove predviđene aktom o sistematizaciji, jer je organizator volonterskog rada bilo lice koje ne ispunjava uslove iz člana 5 Zakona o volonterskom radu čiji osnovni cilj nije sticanje ili raspodjela dobiti, zbog čega se volonterski rad obavljen kod takvog privrednog subjekta ne priznaje kao radno iskustvo, te shodno tome imenovana nema neophodne tri godine radnog iskustva, kao uslov za zasnivanje radnog odnosa.
- Inpektor rada je ukazao nadležnom organu subjekta nadzora da otkloni utvrđenu nepravilnost nastalu zaključenjem ugovora o radu sa imenovanom, na radnom mjestu direktorica NP Prokletije jer ne ispunjava posebne uslove predviđene zakonom, drugim propisima i aktom o sistematizaciji, u roku od 7 dana. Subjekt nadzora je izjavio da je saglasan, te ne zahtijeva donošenje rješenja.

- Odgovorno lice poslodavca donijelo je rješenje o otkazu ugovora o radu direktora Nacionalnog parka Prokletije, broj: 03-203 od 24.1.2018. godine kojim je otkazan ugovor o radu broj 01-2555 od 21.9.2017. godine, direktora Nacionalnog parka Prokletije I. P. R., sa danom 24.1.2018. godine, čime je otklonjena nepravilnost utvrđena zapisnikom broj 0204/1-351 od 25.12.2017. godine.
- Inspektor rada za oblast radnih odnosa i zapošljavanja, P. N., donio je zaključak o obustavi postupka jer je poslodavac – direktor javnog preduzeća za nacionalne parkove Crne Gore otklonio nepravilnosti u ostavljenom roku po ukazivanju iz zapisnika broj 0204/1-351 od 25.12.2017. godine.

Relevantni propisi

a) Domaće pravo

Ustavom Crne Gore ("Sl.list CG " br.1/2007) je propisano:

Svako je obavezan da poštuje prava i slobode drugih". - član 6

„Zabranjena je svaka neposredna ili posredna diskriminacija, po bilo kom osnovu“.

- član 8 stav 1

“Svako ima pravo na jednaku zaštitu svojih prava i sloboda”. – član 19

„Svako ima pravo na rad, na slobodan izbor zanimanja i zapošljavanja, na pravične i humane uslove rada i na zaštitu za vrijeme nezaposlenosti. “- član 62

Zakonom o radu ("Sl. list CG", br. 49/2008, 26/2009, 88/2009, 26/2010, 59/2011, 66/2012, 31/2014 i 53/2014) je propisano:

„Radni odnos je odnos po osnovu rada između zaposlenog i poslodavca koji se zasniva ugovorom o radu, u skladu sa zakonom i kolektivnim ugovorom.“ – član 3

„Ugovor o radu može zaključiti lice koje ispunjava opšte uslove predviđene ovim zakonom i posebne uslove predviđene zakonom, drugim propisima i aktom o sistematizaciji.“ – član 16

„Direktor može da zasnije radni odnos na neodređeno ili određeno vrijeme.

„Radni odnos direktora zasniva se ugovorom o radu.

„Radni odnos direktora na određeno vrijeme može da traje do isteka roka na koji je izabran direktor, odnosno do njegovog razrješenja.

„Ugovor o radu sa direktorom zaključuje nadležni organ poslodavca, odnosno poslodavac.“ - Član 29

U dijelu zakona koji se bavi prijavljivanjem slobodnih radnih mjesta, upućuje se na odredbe posebnog zakona: „Prijavljivanje slobodnih radnih mjesta poslodavac vrši na način i po postupku utvrđenim posebnim zakonom“ - član 36

“ Ugovor o radu može zaključiti lice koje ispunjava opšte uslove predviđene ovim zakonom i posebne uslove predviđene zakonom, drugim propisima i aktom o sistematizaciji “ – član 16 stav 1

“ Opšti uslovi, u smislu stava 1 ovog člana, su: da je lice navršilo najmanje 15 godina života i da ima opštu zdravstvenu sposobnost “ – član 16 stav 2

“ Lice koje namjerava da zaključi ugovor o radu dužno je da poslodavcu dostavi dokaze o ispunjenosti uslova za rad na poslovima za koje zasniva radni odnos utvrđenih aktom o sistematizaciji “član 18 stav 1

Zakonom o zapošljavanju i ostvarivanju prava iz osiguranja od nezaposlenosti (“Službeni list CG”, br. 14/2010, 40/2011 - drugi zakon, 45/2012, br.20/2015) je propisano:

„Ostvarivanje prava po osnovu nezaposlenosti zasniva se na načelima:

- 1) slobode u izboru zanimanja i radnog mjesta;*
- 2) zabrane diskriminacije;*
- 3) rodne ravnopravnosti;*
- 4) afirmativne akcije usmjerene prema teže zapošljivim licima;*
- 5) nepristrasnosti nosioca poslova zapošljavanja;*
- 6) besplatnosti obavljanja poslova zapošljavanja.“ – član 5*

“Poslodavac ima pravo da učestvuje u programima i mjerama aktivne politike zapošljavanja “ – čl. 25 stav 1 tačka 1

“Poslodavac je dužan da Zavodu, radi praćenja ponude i tražnje na tržištu rada, prijavi slobodna radna mjesta “ – čl. 26 stav 1

„Zavod je dužan da slobodno radno mjesto poslodavca oglasi na oglasnoj tabli i internet stranici Zavoda i u medijima, u roku od dva radna dana od dana prijavljivanja “ – čl. 27 stav 1

“Poslodavac iz stava 1 ovog člana, informiše učesnike o ishodu oglasa“ – čl. 27 stav 2

“Radi vođenja evidencije o nezaposlenim licima, poslodavac je dužan da Zavod obavijesti o zasnivanju radnog odnosa sa nezaposlenim licem u roku od pet dana od dana zasnivanja radnog odnosa “ – čl. 27 stav 3

Zakonom o zabrani diskriminacije ("Sl. list CG", br. 46/2010 i 18/2014) je propisano:

“Zabranjen je svaki oblik diskriminacije, po bilo kom osnovu.

“Diskriminacija je svako neopravdano, pravno ili faktičko, neposredno ili posredno pravljenje razlike ili nejednako postupanje, odnosno propuštanje postupanja prema jednom licu, odnosno grupi lica u odnosu na druga lica, kao i isključivanje, ograničavanje ili davanje prvenstva nekom licu u odnosu na druga lica, koje se zasniva na rasi, boji kože, nacionalnoj pripadnosti, društvenom ili etničkom porijeklu, vezi sa nekim manjinskim narodom ili manjinskom nacionalnom zajednicom, jeziku, vjeri ili uvjerenju, političkom ili drugom mišljenju, polu, rodnom identitetu, seksualnoj orijentaciji, zdravstvenom stanju, invaliditetu, starosnoj dobi, imovnom stanju, bračnom ili porodičnom stanju, pripadnosti grupi ili pretpostavci o pripadnosti grupi, političkoj partiji ili drugoj organizaciji, kao i drugim ličnim svojstvima.”

“Neposredna diskriminacija postoji ako se aktom, radnjom ili nečinjenjem lice ili grupa lica, u istoj ili sličnoj situaciji, dovode ili su dovedeni, odnosno mogu biti dovedeni u nejednak položaj u odnosu na drugo lice ili grupu lica po nekom od osnova iz stava 2 ovog člana.”

“Posredna diskriminacija postoji ako prividno neutralna odredba propisa ili opšteg akta, kriterijum ili praksa dovodi ili bi mogla dovesti lice ili grupu lica u nejednak položaj u odnosu na druga lica ili grupu lica, po nekom od osnova iz stava 2 ovog člana, osim ako je ta odredba, kriterijum ili praksa objektivno i razumno opravdana zakonitim ciljem, uz upotrebu sredstava koja su primjerena i neophodna za postizanje cilja, odnosno u prihvatljivo srazmjernom odnosu sa ciljem koji se želi postići.”

“Diskriminacijom se smatra i podsticanje, pomaganje, davanje instrukcija, kao i najavljena namjera da se određeno lice ili grupa lica diskriminišu po nekom od osnova iz stava 2 ovog člana.” – član 2

“Pravo na zaštitu od diskriminacije pripada svim fizičkim i pravnim licima na koja se primjenjuju propisi Crne Gore, ako su diskriminisana po nekom od osnova iz člana 2 stav 2 ovog zakona.

Ovaj zakon se primjenjuje na javni i privatni sektor.” – član 3

Zakonom o volonterskom radu ("Službeni list CG", br.26/10, 31/10, 14/12 i 48/15), propisano je:

“Organizator volonterskog rada može biti: državni organ, organ državne uprave, lokalne samouprave, ustanova iz oblasti socijalne i dječije zaštite, zdravstvene zaštite, culture, sporta, vjerska zajednica, domaća i međunarodna nevladina organizacija registrovana u Crnoj Gori, kao i druga domaća i strana pravna lica čiji cilj nije sticanje ili povećanje dobiti, u skladu sa ovim zakonom i preuzetim međunarodnim obavezama.” – Član 5

“Ugovor o volonterskom radu može da se zaključi i sa licem koje želi da se stručno osposobi i stekne posebna znanja i vještine za rad u svojoj struci.

Volonterski rad obavljen u smislu stava 1 ovog člana priznaje se kao radno iskustvo i kao uslov za polaganje stručnog ispita.” - Član 12 a

“Organizator volonterskog rada je dužan da prijavi volontera na osiguranje za slučaj povrede ili profesionalnog oboljenja za vrijeme volonterskog rada, u skladu sa zakonom. - Član 22 stav 1

Zakonom o sprječavanju korupcije (“Sl.list CG “, br.53/14) propisano je:

“Javni interes je materijalni i nematerijalni interes za dobro i prosperitet svih građana pod jednakim uslovima” – član 6 stav 1 tačka 1

*“Ugrožavanje javnog interesa, u smislu ovog zakona, podrazumijeva **povredu propisa, etičkih pravila ili mogućnost nastanka takve povrede** koja je izazvala, izaziva ili prijeti da izazove opasnost po život, zdravlje i bezbjednost ljudi i životne sredine, povredu ljudskih prava ili materijalnu i nematerijalnu štetu po državu ili pravno i fizičko lice, kao i radnju koja ima za cilj da se za takvu povredu ne sazna” – član 44 stav 2*

*„Integritet predstavlja zakonito, nezavisno, nepristrasno, **odgovorno i transparentno** vršenje poslova kojim javi funkcioneri i drugi zaposleni u organu vlasti čuvaju svoj ugled i ugled organa vlasti, **obezbjeduju povjerenje građana u***

vršenju javnih funkcija i rad organa vlasti i otklanjaju sumnju u mogućnost nastanka i razvoja korupcije. – član 72

“Ovlašćeni službenik dužan je da, po službenoj dužnosti, pribavi podatke i obavještenja o činjenicama koje su neophodne za vođenje postupka i odlučivanje, o kojima službenu evidenciju vode nadležni državni organi, organi državne uprave i opštine, odnosno javna preduzeća, privredna društva, ustanove ili druga pravna i fizička lica “. – član 35 stav 2

“Organi, pravna i fizička lica iz stava 2 ovog člana dužni su da, u roku i na način koji odredi Agencija, dostave tražene podatke i obavještenja, odnosno stave na uvid traženu dokumentaciju u skladu sa zakonom”. – član 35 stav 3

“Na osnovu sprovedenog postupka po prijavi iz člana 51 ovog zakona, Agencija sačinjava mišljenje o postojanju ugrožavanja javnog interesa koje upućuje na postojanje korupcije.” – član 52 stav 1

“Agencija pokreće postupak za utvrđivanje postojanja ugrožavanja javnog interesa koje upućuje na postojanje korupcije, po službenoj dužnosti na osnovu sopstvenih saznanja”. – član 54

b) Međunarodno pravo:

Konvencija ujedinjenih nacija protiv korupcije - UNCAC, (Zakon o ratifikaciji Konvencije Ujedinjenih nacija protiv korupcije, Sl.list SCG- “Međunarodni ugovori”, br.11/2005), propisano je:

“Ciljevi ove Konvencije su:

c. Da se unaprijedi integritet, odgovornost i pravilno upravljanje javnim poslovima i javnom imovinom.” – član 1

“Svaka država ugovornica, u skladu sa osnovnim načelima svog pravnog sistema, priprema i sprovodi ili vodi djelotvornu i koordiniranu politiku protiv korupcije kojom se unapređuje učesće društva i održavanju načela vladavine prava, pravilnog upravljanja javnim poslovima i javnom imovinom, integritet, transparentnost i odgovornost.” – član 5

Rezolucija (97) 24 o dvadeset vodećih principa u borbi protiv korupcije (Usvojeni od strane Komiteta ministara 6. novembra 1997. na 101. zasijedanju Komiteta ministara), razrađenih od strane Multidisciplinarne grupe za korupciju (GMC), između ostalih, navodi i sljedeće usvojene principe:

- *preduzeti efikasne mjere za prevenciju korupcije i, u vezi sa ovim, uzdići javnu svijest i promociju etickog ponašanja;*
- *obezbijediti da pravila koja regulišu prava i obaveze državnih službenika uzmu u obzir potrebe borbe protiv korupcije i da predvide adekvatne i efikasne disciplinske mjere; promovisati dalju specifikaciju ponašanja koje se očekuje od državnih službenika na odgovarajući nacin, kao što je kodeks ponašanja;*
- *osigurati da sistem javne odgovornosti uzme u obzir posljedice korupcionaskog ponašanja državnih službenika.*

Standardi antikorupcijskih tijela (ACA standardi)

Standard 4 – integritet i objektivnost

“Integritet se može definisati kao djelovanje ili postojanje u skladu sa moralnim vrijednostima, normama i pravilima, važećim u kontekstu okvira u kojem se djeluje. U javnoj upravi, integritet se odnosi na poštenje i pouzdanost pri obavljanju službenih dužnosti, i predstavlja suprotnost korupciji ili zloupotrebi funkcije za privatne svrhe.”

ZAKLJUČAK

Na osnovu sprovedenog ispitnog postupka, utvrđeno je da izabrana kandidatkinja ne ispunjava uslove u pogledu radnog iskustva za radno mjesto direktorice Nacionalnog parka Prokletije, na određeno vrijeme (12 mjeseci), koje radno mjesto je sistematizovano Pravilnikom o unutrašnjoj sistematizaciji i organizaciji radnih mjesta broj 01-1459 od 14.6.2017. godine.

Naime, čitanjem materijalnih dokaza, i to: radne knjižice imenovane (kojom se kao javnom ispravom utvrđuje činjenica radnog staža kandidatkinje I. P. R. u trajanju od 12 mjeseci), kao i potvrde o volontiranju imenovane kandidatkinje: poljoprivredne apoteke „Voćar“ iz Plava od 6.6.2014. godine, proizilazi da je imenovana, u vremenskom periodu od 15.3.2011. do 17.4.2014. godine volontirala sa visokom stručnom spremom (specijalista zaštite bilja), u navedenoj poljoprivrednoj apoteci (tri godine i 1 mjesec), kao savjetnik, i potvrde o volontiranju nevladinog udruženja „Klaster za turizam“ od 3.10.2016. godine, proizilazi da je imenovana volontirala u navedenom nevladinom udruženju u vremenskom periodu od 1.6.2015. do 3.10.2016.

godine (1 godinu i 4 mjeseca) pa proizilazi da je njeno ukupno radno iskustvo (sa radnim stažom od 12 mjeseci), 5 godina i 5 mjeseci.

Međutim, zakonodavac je u **članu 5 Zakona o volonterskom radu** propisao da **organizator volonterskog rada** može biti državni organ, organ državne uprave, lokalne samouprave, ustanova iz oblasti socijalne i dječije zaštite, zdravstvene zaštite, kulture, sporta, vjerska zajednica, domaća i međunarodna nevladina organizacija registrovana u Crnoj Gori, kao i druga domaća i strana pravna lica čiji osnovni cilj nije sticanje ili raspodjela dobiti, u skladu sa ovim zakonom i preuzetim međunarodnim obavezama. Dakle, riječ je o djelatnostima koje su toliko važne da ostvarivanje dobiti ne smije biti cilj njihovog obavljanja i da je to primjereno sredstvo da se osigura njihova dostupnost građanima.

Shodno navedenom, **poljoprivredna apoteka** ne može biti organizator volonterskog rada što upućuje na zaključak da se radno iskustvo izabrane kandidatkinje u poljoprivrednoj apoteci „Voćar“, ne može prihvatiti kao volontersko iskustvo potrebno za zasnivanje radnog odnosa na radnom mjestu direktorice ovog javnog preduzeća.

Ugrožavanje javnog interesa postoji prilikom donošenja odluke o izboru kandidatkinje I. P. R., Javnog preduzeća za Nacionalne parkove Crne Gore, br. 01-2548 od 20.9.2017. godine, a imajući u vidu da imenovana u momentu zasnivanja radnog odnosa nije ispunjavala posebne uslove za zasnivanje radnog odnosa na mjestu direktorice Nacionalnog parka “Prokletije”, i to zahtijevani uslov u pogledu radnog iskustva od 3 godine, već je imala ukupno **2 godine i 4 mjeseca radnog iskustva u struci** a ne 5 godina i 5 mjeseci kao što je navedeno u izjašnjenju ovlašćenog predstavnika Nacionalnih parkova Crne Gore (koja činjenica je afirmisana čitanjem citirane cjelokupne dokumentacije koju je dostavila kandidatkinja I. P. R.).

Ovakvim postupanjem odgovornog lica u javnom preduzeću, onemogućeni su drugi kandidati koji su ispunjavali uslove propisane zakonom i citiranim pravilnikom, da budu izabrani i eventualno zasnuju radni odnos, koje postupanje je suprotno definiciji integriteta koje predstavlja zakonito, nezavisno, nepristrasno, odgovorno i transparentno vršenje poslova kojim javni funkcioneri i drugi zaposleni u organu vlasti čuvaju svoj ugled i ugled organa vlasti, obezbjeđuju povjerenje građana u vršenju javnih funkcija i rad organa vlasti i otklanjaju sumnju u mogućnost nastanka i razvoja korupcije.

U cilju ostvarivanja najboljih interesa kandidata koji apliciraju na oglase, transparentnosti sprovođenja postupka po oglašavanju, otklanjanja korupcijskih rizika, te potpune primjene odredaba Zakona o sprječavanju korupcije koje se odnose na prijave i zaštitu zviždača, Agencija, u skladu sa odredbom člana 52 stav 2, javnom preduzeću „Nacionalni parkovi Crne Gore“ daje sljedeće

PREPORUKE:

1. Da prilikom svakog narednog postupka zapošljavanja, pravilno cijeni podnijete prijave kandidata u smislu postojanja uslova za zasnivanje radnog odnosa, a naročito u odnosu na potvrde o prethodnom radnom iskustvu, primjenjujući pozitivno pravne propise iz oblasti radnih odnosa, a u slučaju nerazumijevanja, zatraže mišljenje resornog ministarstva;
2. Da odredi lice za postupanje po prijavama zviždača, shodno odredbi člana 49 Zakona o sprječavanju korupcije, radi sprovođenja postupka provjere istinitosti navoda o ugrožavanju javnog interesa koje upućuje na postojanje korupcije;
3. Da donese interni akt kojim će biti propisan način provjere sposobnosti i kriterijumi za odluku o izboru kandidata koji su aplicirali na oglas objavljen od strane ustanove (na primjer: bodovanje pisanog testa, usmenog intervjua, radnog iskustva, sertifikata, preporuka poslodavaca, objavljenih naučnih radova i drugo);
4. Da izvijesti Agenciju o svim oglasima objavljenim u periodu od 1.1.-1.4.2018.godine (trajanju oglasa, broju prijavljenih kandidata, izvještaj o ocjenjivanju i odluku o izboru kandidata).

Javno preduzeće „Nacionalni parkovi Crne Gore“, obavezno je da, u roku od 30 dana od dana prijema ovog mišljenja, Agenciji dostavi izvještaj o radnjama i mjerama koje su preduzete radi izvršenja preporuka u smislu člana 53 Zakona o sprječavanju korupcije.

Načelnica

Kristina Braletić

NAČELNIK
Mladen Tomović